

AMIT AZ EU-TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI PÉNZFORGALOMRÓL TUDNI KELL!

2004. májusától az Európai Unió pénzforgalmi szabályait hazánkban is alkalmazni kell. A szabályokat két közösségi jogforrás rögzíti.¹

Az alábbiakban az irányelv, majd a rendelet lényeges szabályait ismertetjük annak érdekében, hogy a pénzügyi szervezetek ügyfelei megismerhessék a rendeletből fakadó jogait és kötelezettségeiket.

Átutalások az Európai Gazdasági Térségen belül

Az **irányelv hatálya** a legfeljebb 50 000 euró összegű, külföldre, az EGT bármely tagországába irányuló banki átutalásra és készpénzátutalásra terjed ki, ha a művelet ezen országok valamelyikének pénznemében történik. Nem alkalmazandó tehát, ha a művelet pl. USA dollárban történik.

Az **átutalás időtartama** legfeljebb hat nap lehet, amelyből öt nap az átutalási megbízás elfogadásától a kedvezményezettrel kapcsolatban álló számlavezető intézetig, illetve kifizetőig történő eljuttatásra, egy nap pedig a jogosult részére történő rendelkezésre bocsátásra (számlajóváírás vagy kifizetés) juthat.

Tájékoztatási kötelezettség:

Az átutalást teljesítő intézményt az ügyfelekkel szemben **előzetes**, valamint a művelet teljesítésére vonatkozóan **utólagos tájékoztatási** kötelezettség terheli az alábbiak szerint:

Minden hitelintézet, és más pénzátutalási szolgáltatást nyújtó - amelynek szolgáltatásai között szerepel a külföldre történő átutalás, - köteles ügyfeleit egyszerű, közérthető, írásos módon (hirdetményben, vagy internetes honlapon) **előzetesen tájékoztatni**

- az átutalási megbízás befogadásának legkésőbbi időpontjáról,
- az összeg kedvezményezett bankjához/szolgáltatójához történő eljuttatásának időtartamáról (ez eltérő megállapodás hiányában legfeljebb 5 banki munkanap lehet),

¹ Az egyik a **határokon átnyúló átutalásokról szóló 97/5/EK irányelv**, amelynek szabályait a magyar jogrend már átvette (ld. jelenleg a 232/2001. (XII. 10.) Korm. rendeletet). A másik a **határokon átnyúló, euróban történő fizetésekről szóló 2560/2001/EK rendelet**, amely közvetlen kötelezést tartalmaz minden tagállamra, és szabályait a csatlakozás után a magyar jogforrásokban történő kihirdetés nélkül is alkalmazni kell.

A két jogforrás területi és tárgyi hatálya eltérő. A rendelet kiadására már a közös európai pénz, az euró bevezetésére tekintettel, azzal szoros összefüggésben került sor. A korábban kiadott irányelv az Európai Gazdasági Térségen belüli pénzátutalási szolgáltatásokra vonatkozik a tagállamok és az EFTA országok pénznemeiben, míg a rendelet csak az EU tagországaiban hatályos, és csak az euróban történő fizetési műveleteket szabályozza.

- a beérkező átutalások jóváírásának/kifizetésének időtartamáról (ez legkésőbb a számlavezető bankhoz történő beérkezést követő munkanap),
- a tranzakcióval kapcsolatos összes költség illetve jutaléktételről,
- az átutalás értéknepjáról és esetleges átváltás (konverzió) esetén az alkalmazott árfolyamról,
- arról, hogy az ügyfél panaszát miként intézheti és milyen jogorvoslati fórumokhoz fordulhat,

Az átutalás **teljesítését követően** az ügyfelet írásban kell tájékoztatni a következőkről:

- az átutalás azonosításához szükséges adatokról (pl. a küldő neve, közlemény, stb.),
- az átutalás eredeti összegéről,
- a tranzakcióval kapcsolatos összes költség illetve jutaléktételről,
- az alkalmazott értéknepjáról (mikortól válik hozzáférhetővé a jóváírt összeg),
- ha az átutaló úgy rendelkezett, hogy az utalás költségét részben, vagy egészben a kedvezményezett viselje, akkor melyek voltak ezek a költségek,
- átváltás (konverzió) esetén az alkalmazott árfolyamról.

Visszafizetési garancia:

Az átutalást teljesítő intézmények ügyfeleiknek **12 500 euróig visszafizetési garanciával** tartoznak. Ez azt jelenti, hogy ha az átutalás 5+1 munkanapon belül nem teljesül, a hitelintézet/szolgáltató a megbízó kérésére tizennégy munkanapon belül köteles visszatéríteni az átutalás összegét, valamint jóváírni az átutalás összege után a megbízás időpontjától a visszatérítés jóváírásáig járó kamatot és az átutalás megbízót terhelő költségét, kivéve, ha az átutalás összegét időközben a jogosult javára jóváírták. Ha pedig az átutalás a jogosult/kedvezményezett hitelintézete (fogadó bank) által választott közreműködő magatartása vagy mulasztása miatt nem teljesült, akkor a jogosult hitelintézete köteles legfeljebb 12 500 euró erejéig az átutalás összegét a jogosult rendelkezésére bocsátani.

Visszatérítés:

Ha a tagállamok közötti átutalás a megbízó által a hitelintézetnek adott **megbízás hibás vagy hiányos** volta, vagy a megbízó kifejezett rendelkezésére választott közreműködő magatartása vagy mulasztása miatt nem teljesült, a megbízó hitelintézetének, valamint a műveletben részt vevő más intézményeknek törekedniük kell az átutalás összegének **mielőbbi visszatérítésére**. Ha a megbízó hitelintézete számlájára az átutalás összege jóváírásra került, köteles azt a megbízó javára haladéktalanul jóváírni. A visszatérítés jóváírásakor a megbízó hitelintézete nem köteles a megbízó javára kamatot fizetni és az átutalás költségét visszatéríteni. Az átutalás visszatérítéséből adódó költséget a megbízó hitelintézete csak a szerződés kifejezett erre irányuló rendelkezése esetén vonhatja le a visszatérítés összegéből.

Díjak:

Az irányelv rendelkezik a **díjfelszámítás módjáról** is. Eszerint a megbízó eltérő rendelkezése hiányában az átutalás összegét a jogosult javára teljes összegben, levonás nélkül kell jóváírni. Ha a megbízó úgy rendelkezik, hogy az átutalás díja és költsége részben vagy egészben a jogosultat terheli, a hitelintézet a levonással egyidejűleg köteles erről a kedvezményezettet tájékoztatni.

A tagállamok közötti euró fizetések különleges szabályai

A rendelet a Közösség egyes tagállamai közötti, azaz **határokon átnyúló, euróban történő** azon **fizetési műveletekre** vonatkozik, amelyek összege nem haladja meg a **12 500 eurót**. Az értékhatár 2006. január 1-től 50 000 euróra emelkedik. A megbízások kezelésének egyszerűsítése érdekében a rendelet hatálya alá tartozó megbízásokat nem kell fizetési mérleg jogcímmel ellátni.

A rendelet **hatálya alá tartozó fizetési szolgáltatás** a bankszámláról történő átutalás illetve készpénz átutalása külföldre, valamint a kártya és más elektronikus fizetési eszköz használata az **EU tagországai közötti** fizetési forgalomban. A szabályozás határon átnyúló fizetés alatt azokat az euró átutalásokat érti, ahol az átutaló illetve a kedvezményezett számláját két különböző tagországban lévő bank, hitelintézet vezeti. (Ez azokra az esetekre is vonatkozik, amikor a két különböző tagországban vezetett számla tulajdonosa ugyanaz a személy, illetve cég.) Kártyaműveletek esetében határon átnyúlónak tekintik, ha a kártyát kibocsátó hitelintézet, illetve a kártya elfogadója (kereskedő, vagy az ATM pénzkiadó automatát üzemeltető bank) más-más tagországban van. Nem tartoznak a rendelet hatálya alá a pénzügyi szervezetek saját fizetési műveletei, mivel a rendeletet csak ügyfelek megbízásai esetében, azaz a megbízó és a kedvezményezett vonatkozásában kell alkalmazniuk. Korlátozott a rendelet hatálya a csekkek esetében, mert ezekre az azonos díjszabás kötelezettsége nem terjed ki.

Díjak:

A rendelet legfontosabb rendelkezése az, hogy az **eurófizetési műveletek díjai nem különbözhetnek** attól függően, hogy a művelet belföldre vagy külföldre, másik tagállamba irányul. A főszabály tehát az, hogy a szolgáltató díjszabásában nem különböztetheti meg a tagországon belüli és a tagországok közötti forgalmat. A rendelet ezen túlmenően nem szól a díjak mértékéről, nyilvánvaló azonban, hogy távlati célja nem a belföldi átutalási díjak drágítása, hanem az egységes európai belső piac megteremtése a pénzforgalmi szolgáltatások tekintetében.

Adattartalom:

Az azonos díjszabás csak akkor alkalmazandó, ha a **fizetési megbízás adattartalma** megfelel a rendelet előírásainak, azaz ha az átutaló megadja a jogosult **nemzetközi bankszámlaszámát** (International Bank Account Number, röviden IBAN), valamint a **bankazonosító számát** a (Bank Identifier Code, rövidítve BIC). A nemzetközi bankszámlaszámot a magyar bankok ügyfelek részére 2002-ben megadták. A nemzetközi bankszámlaszám nem új számlaszám, hanem a már meglévő 16, vagy 24 jegyű pénzforgalmi számlaszám kiegészítése négy karakterrel, amelyek közül az első kettő Magyarország nemzetközi országkódja (HU), amelyet egy kétjegyű ellenőrző szám követ. Ez a négy karakter kerül a belföldi bankszámlaszámok elé! A bankazonosító szám a bankok „irányítószáma”, amelyet a SWIFT rendszerben használnak, ezért a bankok többsége a számlakivonatokon „SWIFT-kód” elnevezéssel már régóta feltünteti a BIC kódot. A nemzetközi bankszámlaszámot és a bankazonosító számot a számlavezető bank adja meg.

Példák:

Alább néhány gyakorlati példa szemlélteti a rendelet alkalmazását:

1. példa: Euróátutalást kapunk egy másik tagországból! A rendelet egyik legfontosabb pozitív hatása abban mutatkozik meg, hogy az Ön részére - EU tagországbeli - partnere ugyanolyan díj és jutalék megfizetése ellenében tud euróátutalást teljesíteni, mintha azt egy, a saját országában lévő kedvezményezett javára indítaná. Németországból, Ausztriából, vagy bármely más tagországból ugyanannyiba kerül a 12 500 euró alatti átutalás Magyarországra, mintha az összeg nem hagyná el a német vagy osztrák határt. Ehhez azonban nélkülözhetetlen, hogy tájékoztassa partnerét (akitől Ön pénzt vár) az Ön nemzetközi bankszámlaszámáról, illetve számlavezető bankja bankazonosító számáról.

2. példa: Eurót utalunk át egy másik tagországba! Az Ön által kezdeményezett 12 500 euró összegnél nem nagyobb (és természetesen euróban történő) átutalásáért az Ön számlavezető bankja nem számolhat fel magasabb költséget, mintha az átutalás címzettje egy magyar banknál vezetné a számláját. Ehhez az szükséges, hogy Ön az átutalási megbízásán minden esetben feltüntesse a kedvezményezett által megadott nemzetközi bankszámlaszámot és bankazonosító számot. Ezek megadása azért fontos, mert hiányuk esetén számlavezető bankja további költségeket számolhat fel Önnek az átutalásért.

3. példa Bankkártyát használunk egy másik tagországban! Amikor Ön Magyarországon kibocsátott bankkártyáját euró készpénz felvételére vagy vásárlásra használja egy másik uniós tagországban, az egyenlő költség elve alapján a kártyát kibocsátó bank ugyanazt a költséget számíthatja fel Önnek a kártyahasználatért, mintha bankkártyájával Magyarországon venne fel euró készpénzt, illetve vásárolna euróért.

4. példa: Számlát állítunk ki egy másik tagország állampolgára, vagy vállalkozója részére! Amennyiben Ön kereskedelmi kapcsolatban áll egy olyan partnerrel, aki egy másik uniós tagországban vezet számlát, és az ügyletet euróban bonyolítják, akkor mindenképpen tudassa partnerével az Ön cégének nemzetközi bankszámlaszámát, illetve az Ön számlavezető bankjának bankazonosító kódját, ezzel lehetőséget adva számára az automatikus feldolgozást lehetővé tevő, olcsóbb átutalás indítására.

5. példa: Mennyit kell fizetnünk egy 12 500 euró alatti utalásért? Az euróátutalások díja bankonként változó, hiszen a rendelet nem korlátozza a bankokat saját áraik kialakításában. A rendelet csak azt írja elő, hogy a határon átnyúló euró átutalás árának azonosnak kell lennie a hasonló belföldi euró utalásokkal. Fontos tudnivaló, hogy a bankokat csak akkor kötelezi a rendelet azonos ár alkalmazására, ha az ügyfél az átutalási megbízáson feltünteti a kedvezményezett nemzetközi bankszámlaszámát, illetve a kedvezményezett bankjának bankazonosító kódját. A bankok kötelesek egyszerű, közérthető formában tájékoztatni ügyfeleiket tarifáikról.

A díjtételek megismerésében segítséget nyújthatnak a PSZÁF honlapján közzétett összehasonlító terméktáblák, amelyek a bankszámla műveletek díjait is feltüntetik.

A rendelet célja, hogy a fogyasztók gyorsan, biztonságosan és olcsón vehessék igénybe a tagállamok közötti átutalásokat. Ez csak úgy képzelhető el, ha a külföldi átutalások díjai jelentősen közelednek a belföldi átutalásoknál alkalmazott díjakhoz, ennek azonban további feltétele, hogy a fizetési szolgáltatást nyújtók megfelelő infrastruktúra segítségével magas fokon automatizálhassák a fizetési megbízások teljesítését. **A hazai szolgáltatók szerves beilleszkedése az európai eurófizetési infrastruktúrába Magyarország polgárai és vállalkozásai számára megkönnyíti, hogy gazdasági és pénzügyi kapcsolatokat alakítsanak ki a közösség más országaival.**

2004. április

**MAGYAR NEMZETI BANK
PÉNZÜGYI SZERVEZETEK ÁLLAMI FELÜGYELETE**